

INESA GAXEN SORGINTZAT HARTUA

Hondarrbian, 1611. urteko maiatzean, beste zenbaiten artean, sorgintzat hartu zen Inesa Gaxeni buruzko poema bat dakar argitara berri den *Hatsaren poesia*. Olerki bilduma deritzan 2. aleak, "Akelarrea Jaizkibelen (Oi Gaxen...)" izenburuz. Bere egilea Juanma Sarasola dugu. Berak dioenez: "Nere idurikotz, poesia, kezka, sentimendu eta ametsen adierazpide bat da, barne musikalitatez eta erritmoz hornitua".

Eta hara zer dioen olerki horretan:

AKELARREA JAIZKIBELEN (OI GAXEN...)

Adar hautsiak krask!!
itzurika txoria,
akelarrera guaz
badugu tenoria,
zenbat piper eta gatz!

ukendu ta belarrez
denok maitasun gosez
larrutan, dantzan farrez...
sorgiñen biltzarre
Jaizkibelen akelarre...

Oi Gaxen, oi Gaxen
aidian zaittugu sumatzen...

Tenoria da
tenorez gaude
illargipean
gaur akelarre!

Lar guziaren gaintikan,
hore guzien azpitikan

Oi Gaxen, oi Gaxen
aidian zaittugu sumatzen...

Harpeen babesean gaude
ta irriyo onduan

KAFETEGIA

GOZOTEGIA

San Pedro 10
Tel. 943 64 10 47
20280 HONDARRIBIA

Arroka-Berri

ERRETEGIA

Higer bidea
Tel. 943 64 27 12
20280 HONDARRIBIA

sorgiñak kontten dire
 dantzan su inguruan
 sentimenduak libre
 dantzan nahi den moduan
 pozik gaude gu ere
 ilbetia zeruan
 gure buruaren jabe
 edota kaosa buruan...

Oi Gaxen, oi Gaxen
 aidian zaittugu sumatzen...

Eta azpian beste honako ohar hau dakar: "Inessa Gaxen, XVII mendean Inkisiziokoek Hondarribia erre zuten, "Sorgiña" zelakoan".

Polita da akelarrearen olerki hau, baina esan beharrean dut, ez Gaxen eta ez sorgintzat hartu zituztenetarik inor ez zutela erre Hondarribian.

Hondarribia (1995) aldizkari honetako 62. zenbakia-
 ren 24-25 orrialdeetan idatzi nuen "Sorgiñak Hon-
 darribian?", Jaizkibel mendiko Santa Barbaran egi-
 ten zen akelarreari buruzko artikulua, sorgin-ihiza
 ere aipatuz.

Inesa Gaxen, izatez, Baxenafarreko Bastida herrikoa zen. Garai hartako beste zenbait emakume bezala, mugazandik Pierre d'Landre zeritzanak 1608an eratu zuen sorgin-ihizari ihesik etorria nonbait eta, hemen ere, handik zetozten emakumeengan sortu zen sorgin susmoa.

Florentino Portu zenak Hondarribiko Artxibategian sorgineri buruz aurkitu zituen agiriak argitaratu zituen *Fuenterrabía. Notas históricas y curiosidades hasta 1969* (1975) deritzan liburuetan 61-74. orrialdeetan. Bertan irakur daitekenez, Inesa Gaxenek behin eta berriz ukatu zuen leporatzen zitzaion sorgintza. Eta hondarribiarrak ez zetozten bat Logroñon zen Inkisizioko Epaitegiarekin.

Hala ere, batzuk hara eraman beharra izan zuten. Baina, Frantzia partekoak, E. Porturen liburuko 72. orrialdean argi eta garbi esaten den bezala, beraien lurraldera eraman zituzten, han uzteko. Inesa Gaxen ere, beste gabe, batel batean Hendaiara eraman eta han utzi. Horregatik, argi utzi nahi dut, Juanma Sarasolaren olerkari ametsen baizik ez dela Gaxen erretzea.

JUAN SAN MARTIN

Menaje
 Industrial
 Electricidad
 Copia de llaves
 Tornillería inoxidable

MARINEL

Burdindegia
 Ferretería

Beñat Etxepare 12
 Tel. 943 64 17 88
20280 HONDARRIBIA

Jon Alzaga

- Urdai azpikoak
- Hestekiak
- Gaztak
- Foies
- Edariak

San Pedro kalea 45   Tel. 943 64 44 70
20280 HONDARRIBIA